

У статті розглянуті методи та способи прогнозування побутового електронавантаження

УДК 631.371.621

В.Д.Стрижак, к.т.н., проф.,
Кременчуцький політехнічний державний
університет ім. М. Остроградського
О.М.Балахонов, к.т.н., доц.,
М.М.Вітренко, ст. викл.
О.В.Сотнік, асистент
Харківський національний технічний уні-
верситет сільського господарства ім. П.
Василенка

ПРОГНОЗУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ПОБУТОВОГО ЕЛЕКТРИЧНОГО СПОЖИВАННЯ

Вступ. Інформація про сільське побутове електроспоживання має статистичний характер, так як очікувані повідомлення можуть і не надійти, тобто вся ситуація має випадковий характер. Кількісна інформація про електричне навантаження є основою раціонального вирішення практично всього комплексу задач, пов'язаних із проектуванням сільських побутових електричних мереж і експлуатацією їх обладнання.

Мета роботи. Основною метою роботи є створення такого алгоритму, реалізація якого на обчислювальній техніці дозволила б прогнозувати розрахункове електричне навантаження низьковольтних побутових ліній на необхідний перспективний період часу.

Матеріал і результати дослідження. Побутове навантаження сільських низьковольтних мереж являє собою змінну і ніколи неповторювану випадкову величину, яка складається із навантажень великої кількості залежно і незалежно увімкнених приймачів. Тоді до формування загального навантаження однієї лінії, або трансформатора в цілому можна застосувати схему незалежних випробувань і властивості адитивності. В цьому випадку ефективне число електричних приймачів (m), які одночасно беруть участь у навантаженні, визначається із біноміноміального закону розподілення.

У фіксований момент часу групове навантаження створюється сумою окремих навантажень, випадково увімкнених m електроприймачів

$$P(t) = \sum_{i=1}^m P_i(t) \quad (1)$$

У зв'язку з тим, що навантаження змінюється в часі, $P_i(t)$ є випадковими функціями, а $P(t)$ - сума випадкових функцій.

При максимальному розподіленні максимальне повне навантаження можна записати у вигляді двох складових

$$S_m = \bar{S} + t\sigma \quad (2)$$

де $\bar{S}$ - середнє значення максимального навантаження;

σ - середньо квадратичне відхилення навантаження;

t - кратність міри розсіювання.

Середнє значення максимального навантаження є його ймовірністю максимальних значень за деякий інтервал часу, в існуючих методах визначається шляхом помноження номінальних потужностей електроприймачів на відповідні їм коефіцієнти попиту.

Середнє значення максимальної потужності приймаємо рівним сумарному тридцятихвилинному навантаженні середнього числа (математичного сподівання) m приймачів, які беруть участь у максимумі загального навантаження

$$\bar{S} = S_{30} \cdot m \quad (3)$$

Для одного виду електроприладів (що мають однакову ймовірність участі в максимумі навантаження)

$$\bar{m} = n \cdot \bar{p} \quad (4)$$

де n – загальна кількість одного виду електроприладів;

$\bar{p}$ – середня ймовірність участі електроприладу в максимумі навантаження.

Дисперсія числа m

$$\sigma_m^2 = npq, q = 1 - p \quad (5)$$

Середнє навантаження

$$\bar{S} = S_{30} \cdot pn \quad (6)$$

Дисперсія середнього навантаження

$$\sigma_{\bar{S}}^2 = S_{30}^2 \cdot np(1 - p) \quad (7)$$

Для розрахунку ймовірного максимуму навантаження, створеного побутовими електроприймачами, використовується наявність приладів різних видів і різних типів кожного виду.

Середнє навантаження від j різних типів одного виду приладів

$$\bar{S} = \sum_{j=1}^k S_{bj} n_j p \quad (8)$$

де S_{bj} – увімкнена потужність однотипових приладів;

n_j – кількість однотипових приладів;

k – число усіх можливих приладів.

Відповідно

$$\sigma_{\bar{S}}^2 = \sum_{j=1}^k S_{bj}^2 \cdot n_j p(1 - p) \quad (9)$$

Загальне середнє навантаження різних видів електричних приймачів кожного типу

$$\bar{S} = \sum_{i=1}^n \cdot \sum_{j=1}^k S_{bji} n_{ji} p_i \quad (10)$$

де n – число усіх можливих видів електроспоживачів.

Відповідно

$$\sigma_s^2 = \sum_{i=1}^n \cdot \sum_{j=1}^K S_{bj}^2 \cdot n_{ji} p_i (1 - p_i) \quad (11)$$

Підставимо значення середнього та середньоквадратичного відхилення навантаження в (2) і одержимо загальну форму побутового навантаження

$$S_m = \sum_{i=1}^n \cdot \sum_{j=1}^K S_{bj}^2 \cdot n_{ji} p_i + t \sqrt{\sum_{i=1}^n \cdot \sum_{j=1}^K S_{bji}^2 n_{ji} p_i (1 - p_i)} \quad (12)$$

Для практичного використання формули (12) приймаємо такі припущення:

1. В низьковольтних побутових електромережах, які експлуатуються, важко визначити окремі потужності різних типів одного виду електроприймачів, відімкнених до однієї лінії. У цих випадках сумарну потужність усіх типів одного виду приладів можна визначити приблизно приймаючи

$$\sum_{j=1}^K S_{bj} \cdot n_i = \bar{S}_b \cdot n \quad (13)$$

де $\bar{S}$ - середні потужності різних типів одного виду електроприймачів;

n – кількість одного виду електроприймачів.

Значення кратності міри розсіювання може коливатися від одиниці до трьох [1]. Для технічних розрахунків з деяким запасом застосовується $t=2,5$, щоб максимальне навантаження із ймовірністю 0,995 не перевищувало $\bar{S} + t\sigma$. Тоді з урахуванням (13) діюче навантаження буде

$$S_m = \sum_{i=1}^n \bar{S}_{bj} n_i p_i + 2,5 \sqrt{\sum_{j=1}^K \bar{S}_{bi}^2 \cdot n_i \cdot p_i (1 - p_i)} \quad (14)$$

2. Для житлового сільського будівництва, де загальна кількість окремих видів електроприймачів невідома, можна його приблизно визначити, виходячи із кількості N будинків, розташованих в зоні даної низьковольтної лінії, і їх забезпеченості H даними електроприймачами

$$n = NH \quad (15)$$

Розрахункове електричне навантаження на одну низьковольтну лінію при цьому в залежності від числа будинків буде

$$S_m = N \cdot \sum_{i=1}^n \bar{S}_{bi} H_i p_i + 2,5 \sqrt{N \cdot \sum_{j=1}^K \bar{S}_{bi}^2 \cdot H_i \cdot p_i (1 - p_i)} \quad (16)$$

Вираз (16) являє собою ймовірну модель зміни максимальної потужності в залежності від параметрів.

Висновки

Маючи дані увімкненої потужності, середньої насиченості та ймовірності участі електричних приймачів у максимумі навантаження, можна на необхідний перспективний період часу, за алгоритмом (14), прогнозувати розрахункове навантаження низьковольтних ліній.

Література

1. Бабак В.П., Білецький А.Я., Приставка О.П. Основи теорії ймовірності та математичної статистики. Навч. посібник для інж.-техн. та прикл. спец. ВУЗів. – К.:КВІЦ, 2003. – 431с.

ПРОГНОЗИРОВАНИЕ СЕЛЬСКОГО БЫТОВОГО ЭЛЕКТРИЧЕСКОГО ПОТРЕБЛЕНИЯ

В.Д. Стрижак, О.М. Балахонов, М.М. Витренко, О.В. Сотник

В статье рассмотрены методы и способы прогнозирования бытового электропотребления.

FORECAST OF HOUSEHOLD ELECTRIC USER

V.D. Strijak, O.M. Balahonov, M.M. Vitrenko, O.V. Sotnik

In the article are considered methods and ways of forecasting of household electric loadings